

Rij aan maatregelen werkt tegen enterokokken

'Al een jaar lang vrij van pootproblemen'

Vleeskuikenhouder Christ Rommens is voorzichtig positief over zijn nieuwe aanpak tegen pootproblemen als gevolg van enterokokken. Zo zorgt hij ervoor dat de vloertemperatuur bij aankomst van de eendagskuikens boven de 28 graden Celsius ligt en meet hij dagelijks de temperatuur van de kuikens. „We hebben nu een jaar lang geen problemen gehad met enterokokken. Daardoor daalde de gemiddelde uitval tot minder dan 2 procent per ronde.”

Mooi verdeeld en rustig liggen de kuikens in stal 1 van Christ en Wilmique Rommens. Hun vleeskuikens die ruim vier weken oud zijn, hebben een spierwit verenpakket en ogen kerngezond. „Van pootproblemen

hebben onze kuikens gelukkig al een jaar geen last”, vertelt Christ Rommens. Hij runt samen met zijn vrouw Wilmique een vleeskuiken- en akkerbouwbedrijf in het Brabantse Klundert. Ze houden 65.000 reguliere

vleeskuikens in twee identieke stallen en hebben 100 hectare akkerbouw. Ruim een jaar hanteert Rommens een andere aanpak tegen enterokokken. „Vroeger hadden jaarlijks één of twee rondes

Christ Rommens meet zowel 's morgens als 's avonds tijdens zijn controleronde door de stal van minstens 10 kuikens de temperatuur.

Maatregelen van Christ Rommens tegen enterokokken

- Vloertemperatuur boven de 28 graden Celsius voordat de eendagskuikens komen
- De stal de eerste dagen 1 tot 2 graden hoger opwarmen tot circa 35 graden; afhankelijk van de kuikentemperatuur
- Dagelijks de kuikentemperatuur meten en de staltemperatuur met een graad aanpassen als de kuikentemperatuur niet tussen de 40 en 40,5 graden Celsius ligt
- Installeren van warmtewisselaars
- Gewisseld van kuikenbroederij
- Overgestapt van water uit eigen bron naar leidingwater
- Chloortabletten aan het drinkwater voor de kuikens toevoegen vanaf dag 4 of 5
- Het middel Jumpstart aan het drinkwater toevoegen
- Zorgen dat kuikens binnen een uur na lossen verdeeld zitten over het kuikenpapier
- De eerste twee uur de eendagskuikens geen water geven maar alleen voer

problemen met enterokokken maar sinds de nieuwe aanpak hebben we er geen last meer van", zegt de vleeskuikenhouder.

Combinatie die werkt

Rommens nam mede op advies van zijn dierenarts en voervoorlichter een reeks maatregelen (zie kader). Hij kan niet zeggen wat de belangrijkste maatregel is. „Dan moet je dat maatregel voor maatregel en ronde na ronde testen, maar dat ga ik niet doen nu we geen problemen hebben met enterokokken”, glimlacht hij. „Het is volgens ons de combinatie van maatregelen die werkt om pootproblemen buiten de deur te houden.”

Om het water constant zuiver te houden, voegt de vleeskuikenhouder sinds een jaar dagelijks chloortabletten aan het drinkwater toe (één tablet per 5.000 liter). „Jerrycans met chloor zijn na een maand een groot deel van hun werking kwijt. Daarom voeg ik elke dag tabletten toe zodat de kuikens altijd schoon water kunnen drinken.”

De pluimveehouder begint hiermee vier of vijf dagen nadat de kuikens zijn opgezet, en stopt er twee dagen voor het enten tijdelijk mee omdat de entstof door chloor zijn werking verliest.

De Brabander schakelde van bronwater over op leidingwater: „Leidingwater wordt voortdurend gecontroleerd door het waterleidingbedrijf en is daardoor van een constante goede kwaliteit. Van onze eigen

waterbron namen we maar één of twee keer per jaar een monster waardoor de waterkwaliteit niet altijd gegarandeerd was.” Verder installeerde hij ook warmtewisselaars voor een beter stalklimaat.

Kuikentemperatuur

De vleeskuikenhouder meet sinds ruim een jaar dagelijks de temperatuur van zijn kuikens. „Als de eendagskuikens arriveren,

de vleeskuikenhouder zijn dieren sinds een jaar het middel Jumpstart. Het middel sluit volgens de fabrikant de darmwand op de een of andere manier af waardoor de enterokokken niet in het lichaam van het kuiken kunnen komen. Verder heeft het middel een ontsmettende werking. „Ik zie zelf het nut van het middel nog niet zo in, maar mijn vrouw wel.” Het middel Jumpstart kost hem ongeveer 200 euro per ronde per stal en voor de chloortabletten is hij 75 euro per

“ Het loopt nu allemaal net wat gemakkelijker ”

ronde per stal kwijt. De eerste twee uur na het lossen krijgen de eendagskuikens alleen voer en geen water. „Ik heb gehoord dat kuikens die in de stal geboren worden, de eerste twee uur alleen eten en nauwelijks drinken en dat daarmee goede ervaringen zijn opgedaan”, licht hij zijn keuze toe. Rommens lost zijn kuikens zoveel mogelijk op het kuikenpapier zodat de eendagskuikens zo snel mogelijk het voer beginnen op te pikken. „Hoe eerder ze voer binnenkrijgen hoe beter het volgens mij is.”

moet de kuikentemperatuur 40,5 graden Celsius zijn”, zegt Rommens. Als de kuikentemperatuur later tijdens de ronde warmer is dan 40,5 graden Celsius, verlaagt hij de staltemperatuur met 1 graad. En wanneer de kuikentemperatuur onder de 40 graden Celsius komt, verhoogt hij de staltemperatuur met 1 graad. Rommens meet zowel 's morgens als 's avonds tijdens zijn controleronde door de stal van minstens 10 kuikens de kuikentemperatuur. Het meten van de kuikentemperatuur is essentieel in zijn aanpak. „Om tot optimale omstandigheden te komen, moet je de temperatuur van de kuikens meten; uit het gedrag van de kuikens kun je te weinig afleiden”, zegt hij. Op advies van zijn voervoorlichter verstrekt

de eerste twee uur alleen eten en nauwelijks drinken en dat daarmee goede ervaringen zijn opgedaan”, licht hij zijn keuze toe. Rommens lost zijn kuikens zoveel mogelijk op het kuikenpapier zodat de eendagskuikens zo snel mogelijk het voer beginnen op te pikken. „Hoe eerder ze voer binnenkrijgen hoe beter het volgens mij is.”

Minder uitval

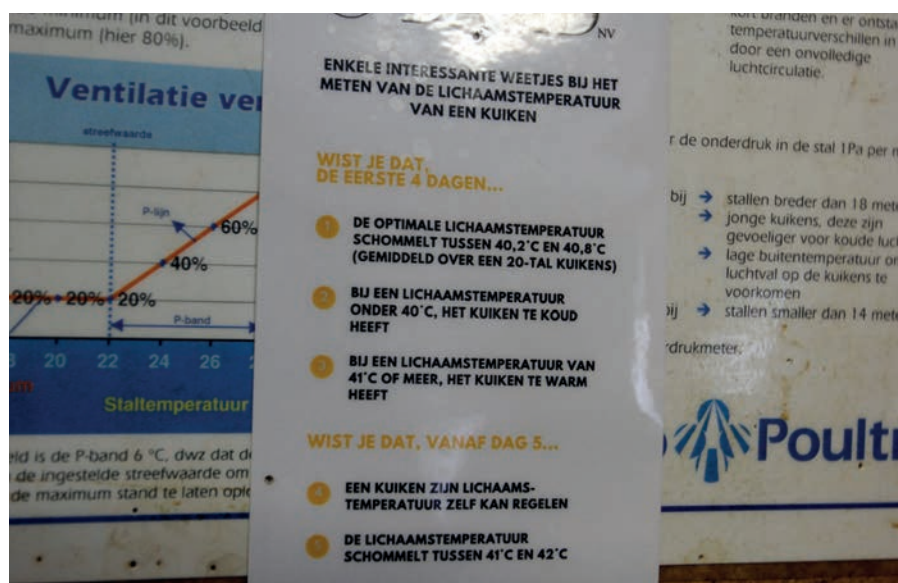
Dankzij de nieuwe aanpak wist Rommens niet alleen enterokokken te voorkomen maar verbeterde hij ook de diergezondheidsstatus op het bedrijf. Dit leidde tot minder uitval en minder antibioticagebruik. „De gemid- ▶

Bedrijfsgegevens

Christ (53) en zijn vrouw Wilmique (51) houden in het Brabantse Klundert 65.000 reguliere vleeskuikens in twee identieke stallen uit 1998 en hebben daarnaast 100 hectare akkerbouw. Christ verzorgt samen met Wilmique de vleeskuikens. Daarnaast ontfermt Christ zich over de akkerbouw en doet Wilmique de administratie.

Als de kuikentemperatuur hoger is dan 40,5 graden Celsius, verlaagt Rommens de staltemperatuur met 1 graad.

delde uitval per ronde is slechts 2 procent en dat is erg laag”, zegt hij. Ruim een jaar geleden kende hij voor het laatst problemen met enterokokken en toen liep de uitval op naar ruim 5 tot 6 procent. „In week vijf heb ik nu gemiddeld maar zes tot acht dode kuikens per stal per dag.” Bovendien is het antibioticagebruik van 40 dierdagdoseringen per dierjaar (dd/dj) gezakt naar 15 dd/dj en

ligt daarmee onder de norm van 17. „Het loopt allemaal net wat makkelijker. Ik hoef bijna geen kuikens meer uit te selecteren en ben zodoende minder tijd kwijt met het verzorgen van de kuikens en werk daarvoor met meer plezier in de stal”, vertelt hij met een glimlach op zijn gezicht. Rommens werkt met een zevenweekse planning en zet ongeveer 22,5 kuikens per

vierkante meter op. De vleeskuikenhouders laden na 32 of 33 dagen een keer kuikens uit op 1,8 tot 1,9 kilo. Na 42 dagen laden ze de overgebleven kuikens weg op aflevergewichten van 2,70 tot 2,75 kilo. „Door de nieuwe aanpak daalden de afkeuringen bij de slachterij tot onder de 0,2 procent, exclusief de halve procent die de slachterij voor haar rekening neemt”, zegt Rommens. ■

Uitval sterk gedaald

Corné Colijn (31) uit het Brabantse Uitwijk kende vroeger vaak problemen met enterokokken bij zijn 110.000 reguliere vleeskuikens. „In één van onze drie stallen hadden onze kuikens drie van de vier koppels pootproblemen als gevolg van enterokokken. Hierdoor liep de uitval in die stal op tot ongeveer 5 procent”, zegt Colijn die samen met zijn moeder Pitie een vleeskuiken- en akkerbouwbedrijf heeft. Op dag 14 zag de vleeskuikenhouder al de eerste problemen. „Met antibiotica (Amoxicilline) was het goed te behandelen, alleen kregen we het er nooit meer helemaal uit en keerden de pootproblemen later in de ronde altijd terug.” Ze namen diverse maatregelen. Zo wisselden ze van broederij maar dit hielp niet. Nadat ze in juli 2015 op advies van hun voerleverancier en dierenarts het middel Jumpstart aan de kuikens verstrekten, kenden ze geen problemen meer met enterokokken. Verder namen ze geen andere maatregelen. Het meten van de kuikentemperatuur deden ze voor juli 2015 ook al. „De vier koppels met reguliere kuikens die we vanaf juli 2015 opzetten, hadden geen problemen met enterokokken”, zegt Colijn. Het antibioticagebruik kelderde daardoor fors. Dit lag tussen de 35 en 40 dierdagdoseringen per dierjaar en daalde naar 14. Ook de uitval daalde naar ongeveer 3 procent. Bovendien nam de afkeur bij de slachterij licht af.

In januari van dit jaar schakelden de pluimveehouders om naar de Goed Nest Kip van Plukon en Albert Heijn. Vanwege de lagere bezetting houden ze sindsdien nog maar 76.000 vleeskuikens. Ze stopten in januari met verstrekken van het middel Jumpstart omdat langzaam groeiende kuikens normaal gesproken geen last van pootproblemen hebben. De eerste ronde hadden de kuikens echter wel pootproblemen; daarom heeft Colijn het middel er de volgende koppel weer opgezet.

Fors lager antibioticagebruik

Moedeloos werd Ario Leemans (52) uit het Brabantse Hank van de problemen met enterokokken. „Ik had er ronde na ronde last van.” De uitval liep op tot 5 à 6 procent per ronde. Vooral op het eind van de ronde kende hij veel uitval. „Het meest frustrerende is dat we allerlei dingen hebben geprobeerd maar dat niets leek te helpen”, zegt Leemans, die 65.000 reguliere vleeskuikens in twee stallen houdt en daarnaast aan akkerbouw doet. Sinds hij in september 2015 op advies van zijn voerleverancier en dierenarts zijn nieuwe aanpak hanteert, heeft hij nauwelijks nog problemen met enterokokken. De uitval liep terug naar 2 tot 2,5 procent per ronde en het antibioticagebruik daalde van 56 dierdagdoseringen per dierjaar (dd/dj) naar 17 per dd/dj. De afkeur bij de slachterij bleef gelijk met gemiddeld 0,5 tot 0,75 procent, exclusief het halve procent dat de slachterij voor haar rekening neemt.

De aanpak van Leemans is vergelijkbaar met die van Rommens (zie kader), aangezien hij dezelfde voerleverancier en dierenarts heeft. „Ik ben nu alerter op de vloertemperatuur en zorg dat deze bij aankomst van de eendagskuikens tussen de 29 en 30 graden Celsius ligt.” Ook doet hij extra voer op papier als de jonge kuikens dit na een dag al op hebben, en verstrekt hij het middel Jumpstart. „Dit middel is een kleine schakel in mijn nieuwe aanpak.” De eerste drie koppels verliep alles erg goed en kende hij geen problemen met enterokokken. De afgelopen ronde waren er problemen met de smaak van het water waardoor de kuikens het minder goed dronken en de uitval opliep. „Ik durf echter niet te zeggen of dit door Jumpstart komt”, zegt Leemans. Voor de zekerheid haalde hij het middel eraf, waarna het probleem zich vanzelf oploste. Op dit moment heeft hij de vijfde koppel sinds de nieuwe aanpak en voegt hij ook weer Jumpstart aan het drinkwater toe. De koppel lijkt tot nu toe goed.